

ASPECTE ALE SEXUALITĂȚII LA TINERII SUB 20 DE ANI STUDIUL COMPARATIV ROMÂNIA - TURCIA

Noaghea Ș. Raluca – Georgeta¹, prof.univ.dr. Liliana Rogoza¹,
Leyla Afsar Hayta², prof.univ.dr. Codruța Nemet¹

¹Universitatea "Transilvania" din Brașov, Facultatea de Medicină

²Erciyes University, Turcia

Abstract:

Parents, teachers and even medical staff are often not trained to cope with questions and issues raised by teenagers about sexual education. To deal with young people sexuality issues is necessary not only to be able to communicate with them using our own experience, but also to know how teenagers see the problem. The current study was conducted on the basis of the responses obtained in a survey in both Romania and Turkey.

Key-words: sexuality, education, health promotion

Introducere

Problemele sexuale au ridicat întotdeauna probleme atât privind implicațiile sociale cât și cele de natură educațională, fiind adesea influențate de modul în care societatea, cu prejudecățile ei mai mari sau mai mici a dorit să abordeze acest subiect.

Element important în pregătirea tinerilor pentru a face față problemelor ridicate de viața socială, familială educația sexuală își propune să asigure un climat armonios pentru dezvoltarea tinerilor adolescenți. [2, 9]

Problemele ridicate de educația sexuală, prejudecățile privind cine și mai ales unde și când poate fi abordat un astfel de subiect ne-au determinat să abordăm un astfel de subiect și mai ales să aflăm care este părerea tinerilor despre el. [10, 16, 19]

Este important să abordăm într-un mod curajos și deschis acest subiect cu adolescenții, bazându-ne în special pe problemele reale cu care aceștia se confruntă, fără să considerăm că aceste subiecte sunt imorale, triviale și de aceea inabordabile. [7, 8, 15]

Aspectele sexualității în societatea modernă și post-modernă

Societatea modernă bazată pe dinamism și schimbări permanente a însemnat nu numai o mai mare libertate în relațiile umane dar și o dinamică accentuată a modificării mentalității privind sexualitatea și comunicarea referitoare la acest subiect.

Adolescenții de azi au nevoie nu numai de modele dar și de parteneri de dialog, care să

îi ajute să se integreze în societatea modernă.

Respectarea drepturilor fundamentale ale adolescenților înseamnă în același timp și respectarea dreptului la informare a adolescenților, respectarea dreptului de a decide și de a-și decide soarta, totul bazându-se pe demnitate și responsabilitate.

Mentalitatea socială și conduitele sexuale în epoca actuală.

Sub influența unor factori precum apariția mijloacelor contraceptive, dezvoltarea unor programe de educație sexuală sau mas-media s-a produs o modificare a raporturilor dintre valorile culturale, morale și spiritual-religioase și modul de abordare a sexualității.

Cu toate acestea influența normelor religioase se menține și în zilele noastre și încearcă să contrabalanseze prin normele pe care le impun efectul unei anumite părți din mas-media specializate în acest gen, a industriei erotice sau a „libertății” cu care acest subiect este abordat în familie sau școală. [6, 13]

Lipsa unei educații sexuale corecte, resentimentele sau inducerea unui sentiment de culpabilizare transformă adolescenții în persoane vulnerabile, pot induce nevroze sau comportamente sexuale deviante.

Educația sexuală trebuie începută în familie și completată în școală, cu ajutorul unor persoane instruite să facă acest lucru și mai ales capabile să o facă fără idei preconcepute. [17, 20]

Modelul actual de educație sexuală promovează abandonarea modalităților tradiționale de educație sexuală și folosirea unor

mijloace moderne, deși ea nu a devenit o educație coerentă și continuă să fie lăsată la dispoziția unor persoane care au suficiente informații sau care nu sunt capabile să își asume o responsabilitate în acest domeniu. [4, 11, 12]

O caracteristică a lumii contemporane e legată de asemenea de faptul că a diminuat în ultima perioadă rolul familiei în educația sexuală, acesta fiind însă înlocuit de mijloacele mas-media. [3]

Religia continuă să își exprime punctul de vedere referitor la sexualitate, contracepție, diferențele între religiile ortodoxă, catolică, islamică, fiind evidente.

Sănătatea sexuală – o preocupare în întreaga lume.

Guverne sau organizații non-guvernamentale, instituții de învățământ sau sănătate din întreaga lume au fost preocupate de educația sexuală și studierea ei.

Indiferent că e vorba de o țară dezvoltată sau în curs de dezvoltare aceste studii au avut impact asupra modului în care s-a efectuat educația sexuală la adolescenți. [1]

Astfel, ca urmare a unui studiu efectuat în Zimbabwe pe 3.429 elevi, cu privire la prevenirea infectării cu virusul HIV, începând cu 1993 s-au inițiat programe de educație în școli.

Asemeni chestionarului aplicat celor din Zimbabwe, chestionarul aplicat tinerilor din Belize din America Centrală a demonstrat că pe măsură ce înaintază în vârstă tinerii devin mai responsabili. [18]

Anglia a dezvoltat servicii de consiliere, care au fost apreciate de 86% din cei 5.152 de elevi chestionați, aceștia fiind aleși în proporție relativ egală fete / băieți, din 38 de școli. [5, 14]

Nu întotdeauna programele efectuate au avut rezultate pozitive, așa cum s-a întâmplat în Scoția, unde, ca urmare a aplicării programului „Respectul sănătății” o parte importantă dintre adolescenți au considerat că prezervativul reduce plăcerea sexuală la băieți și este jenant pentru fete. [5, 14]

În SUA un studiu efectuat pe adolescenți de vârste diferite arată de asemenea o modificare pozitivă mai accentuată la seniorii grupului în privința comportamentului sexual.

Analiza comparativă între tinerii români și turci.

Pentru o mai clară reactualizare a

conceptelor deținute de tinerii români în prezent, vizavi de cunoașterea, însușirea și aplicarea informațiilor despre sănătatea sexuală, aceștia au fost chestionați cu privire la începerea activității sexuale în adolescență.

S-a aplicat pe un eșantion de 200 de tineri, din care 100 de naționalitate română, băieți și fete, și 100 de naționalitate turcă, toți având vârste între 15 și 21 de ani, care locuiesc atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Privind comparativ, tineri turci și români, au avut aceleași temeri, neclarități și aceeași dorință de cunoaștere ca și cei despre care am vorbit anterior.

Sondajul care a stat la baza analizei comparative, a cuprins 18 întrebări din care la 16 întrebări s-au realizat un tabel și un grafic de analiză.

Majoritatea celor intervievați aveau sub 20 de ani, așa cum reiese din graficul următor:

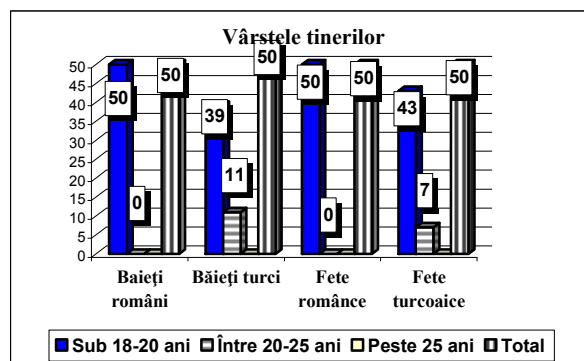

Figura nr.1 - Vârsta tinerilor

Majoritatea tinerilor provin din mediul urban, ceea ce îi face să aibă un acces mai ușor la informație și o altă deschidere spre nou.

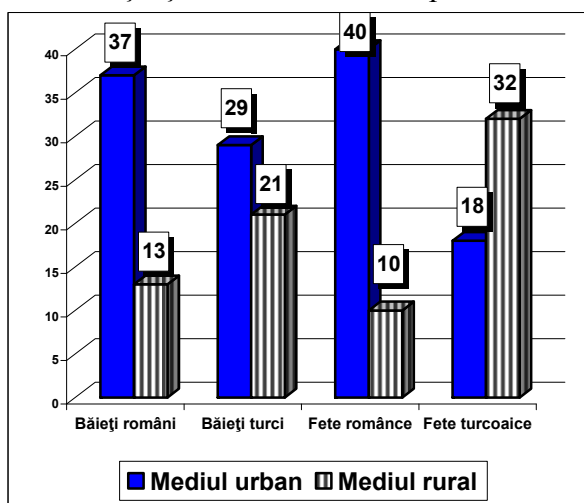

Figura nr.2 - Mediul de proveniență al tinerilor

Majoritatea adolescenților chestionați, indiferent de naționalitate și sex provin din familii cu mai mult de 3 membri. Acest fapt ar putea influența decizia de începere a vieții sexuale premature.

Nr. membrii fam.	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoai-ce
2	5	0	2	0
3	20	6	19	11
4	7	19	18	14
Mai mult de 4	18	25	8	4
Total	50	50	50	50

Tabel nr.1 – Numărul de membri ai familiei

La această întrebare s-a constatat că majoritatea adolescenților de naționalitate română de sex masculin consideră că vârsta potrivită pentru începerea vieții sexuale este între 15 și 18 ani, pe când băieții turci considera că începerea vieții sexuale este potrivita după vârsta de 20 de ani, acest fapt fiind influențat și de naționalitate, religie și familie.

Vârsta	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoai-ce
Sub 15 ani	5	0	2	0
15-18 ani	31	0	12	0
19-20 ani	8	7	12	0
Peste 20 ani	3	18	19	10
După căsătorie	3	25	5	40
Total	50	50	50	50

Tabel nr.2 - Vârsta potrivită pentru a începe viața sexuală

Majoritatea fetelor de naționalitate română consideră că vârsta potrivită este în intervalul 15 și 20 de ani, pe când fetele de naționalitate turcă consideră că perioada potrivită pentru începerea vieții sexuale este după căsătorie și acestea fiind influențate de religie și naționalitate ca și băieții turci.

În concluzie, nu știm dacă există o vârstă ideală pentru a face sex. Dar știm cu siguranță că, dacă avem 16-17 ani și cunoaștem măcar ceea ce este esențial și dacă îmi permiteți, de bun simț, despre ceea ce înseamnă o viață sexuală sănătoasă, atunci riscurile sunt minime.

Decizia asupra începerii vieții sexuale

apartine fiecărei persoane în parte deoarece este foarte importantă responsabilitatea luării unei decizii de asemenea amploare.

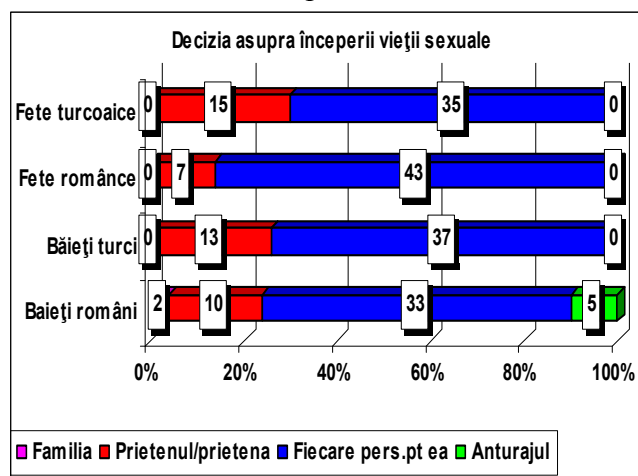

Figura nr.3 - Decizia asupra începerii vieții sexuale

O astfel de hotărâre ar trebui luată fără influențe exterioare, dar există cazuri în care persoana iubită face presiuni asupra adolescentului și acesta cedează. În cazul băieților contează foarte mult părerea prietenilor și influențele acestora.

Și în studiul nostru unii adolescenți consideră că este bine să-și înceapă viața sexuală timpuriu deoarece toți prietenii lor și-au început-o dar pe măsură ce avansează în vârstă își dau seama că au făcut o greșală, în majoritatea cazurilor, dar există și cazuri fericite în care această decizie a fost una bună.

La întrebarea: *Ce ar trebui să decidă începerea vieții sexuale?* majoritatea băieților de naționalitate română și turcă își încep viața sexuală la sfatul prietenilor și 7% din cauza necesității fiziologice sau a curiozității. În cazul fetelor de ambele naționalități iubirea este un factor foarte important în luarea deciziei de a începe viața sexuală.

Motive	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoai-ce
Iubirea	13	4	41	44
Necesitatea fiziologică	7	16	2	0
Sfatul prietenilor	23	13	2	0
Curiozitatea	7	17	4	6
Total	50	50	50	50

Tabel nr.3 – Motivul pentru a începe viața sexuală

La întrebarea *Ce credeți că influențează momentul începerii vieții sexuale?* majoritatea adolescenților au răspuns că fiecare decide pentru el, dar în cazul băieților de naționalitate turcă mas-media ocupă un loc destul de important în luarea unei decizii de a începe viața sexuală.

Influențe	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoai ce
Mas-media	7	27	5	12
Cursuri de educație sexuală	2	7	0	9
Părinții	0	2	0	0
Alte persoane	2	3	2	0
Fiecare decide pentru el	29	1	43	29
Total	50	50	50	50

Tabel nr.4 – Factori / persoane care influențează momentul începerii vieții sexuale

Cu toții știm că începerea vieții sexuale implica maturitate și responsabilitate mai ales în cazul protecției.

În cazul băieților de naționalitate română responsabilitatea este factorul majoritar în cazul începerii vieții sexuale, pe când la băieții turci maturitatea și încrederea reprezintă factori importanți în luarea unei astfel de decizii.

La fetele de naționalitate română responsabilitatea și maturitatea reprezintă un factor decizional pentru începerea vieții sexuale, pe când la fetele de naționalitate turcă începerea vieții sexuale implica maturitate și încredere.

Implicații	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoai ce
Maturitate	13	19	19	29
Încredere	7	16	4	13
Responsabilitate	25	9	25	8
Hotărâre	5	6	2	0
Total	50	50	50	50

Tabel nr.5 - Ce credeți că implică viața sexuală

În cazul celor chestionați majoritatea adolescenților români erau ortodocși, iar în cazul celor de naționalitate turcă erau musulmani.

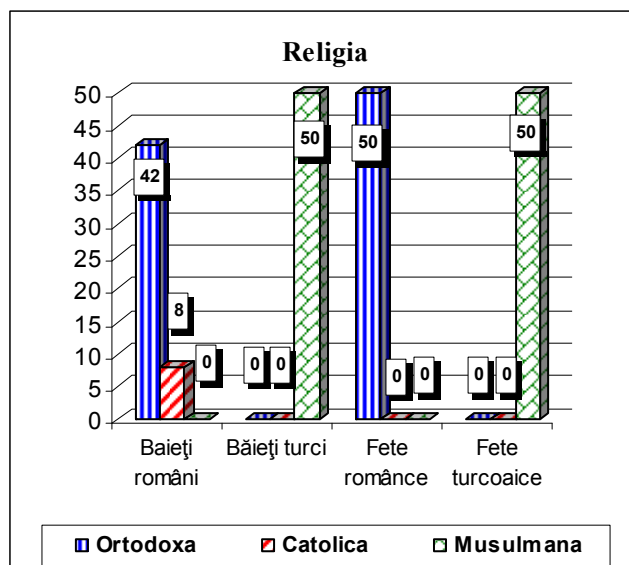

Figura nr.4 - Religia adolescenților chestionați

Cu excepția băieților de naționalitate română majoritatea adolescenților consideră că religia poate să influențeze viața sexuală.

Influența religiei asupra vieții sexuale	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoai ce
Da	13	31	38	50
Nu	37	10	12	0
Total	50	50	50	50

Tabel nr.6 – Influențează religia viața sexuală?

În cazul fetelor și băieților de naționalitate turcă începerea vieții sexuale este strâns legată de religie, deoarece religia musulmană este foarte stricată. În cazul adolescenților de naționalitate română viața sexuală nu este influențată de religie.

Faptul că mulți adulți prezintă copiilor sau nepoților precepte religioase ca pe intericții care duc la pedepse pe măsură ce conduce în timp la dezvoltarea unui sentiment de vinovăție nu doar privind începerea vieții sexuale, dar chiar privind acceptarea impulsurilor sexuale, a apariției și dezvoltării sexualității.

Majoritatea adolescenților recomandă folosirea prezervativului ca modalitate de protejare împotriva unei sarcini sau a unei boli, pe locul 2 situându-se pilula contraceptivă și apoi alte metode; există și adolescenți care nu se protejează.

Metode de contracepție	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoaise
Prezervativul	37	31	27	45
Pilule anticonceptionale	9	10	9	5
Alte metode	3	3	10	0
Nici metoda	1	6	4	0
Total	50	50	50	50

Tabel nr.7 - Metodă de contracepție recomandată de adolescenți

Adolescenții de naționalitate turcă consideră că școala oferă informații suficiente în legătură cu viața sexuală, pe când în cazul adolescenților de naționalitate română școala nu oferă informații suficiente despre educația sexuală.

Informații despre sex la școala	Băieți români	Băieți turci	Fete române	Fete turcoaise
Da	31	50	39	50
Nu	19	0	11	0
Total	50	50	50	50

Tabel nr.8 - Informații despre sex la școala

Majoritatea adolescenților au răspuns ca educația sexuală ar trebui făcută în școală, dar și acasă. Educația sexuală face parte din viața cotidiană a omului, ceea ce nu strică de a fi implementată și în cadrul școlar. În multe cazuri, în educație, chestiunea sexualității nu este privită serios și nu este sistematizată. De multe ori, este considerată un tabu, care nu se discută în cadrul familiei, ci este lăsată pe seama medicilor, psihologilor, consilierilor școlari.

Din cauza dezvoltării rapide a societății, este de dorit, ca orice profesor, indiferent de specialitatea avută, să cunoască din punct de vedere metodic și educația sexuală.

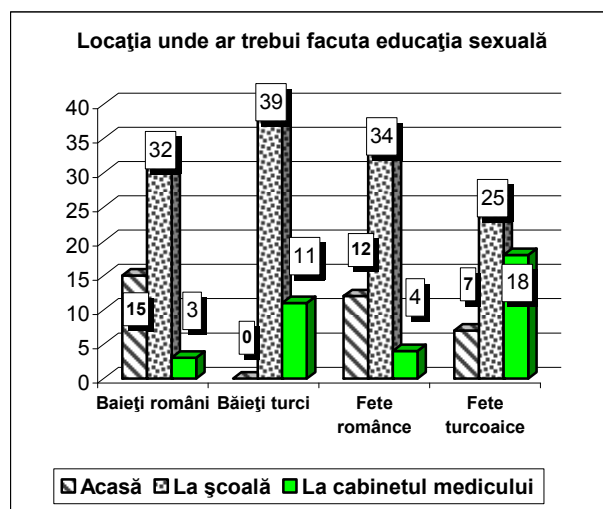

Figura nr.5 - Unde trebuie făcută educația sexuală

Din graficul următor reiese că cei mai mulți tineri au ales ca moment potrivit pentru începerea educației perioada liceului, deoarece ei consideră că este vârsta potrivită pentru a înțelege implicațiile sexualității în viața lor.

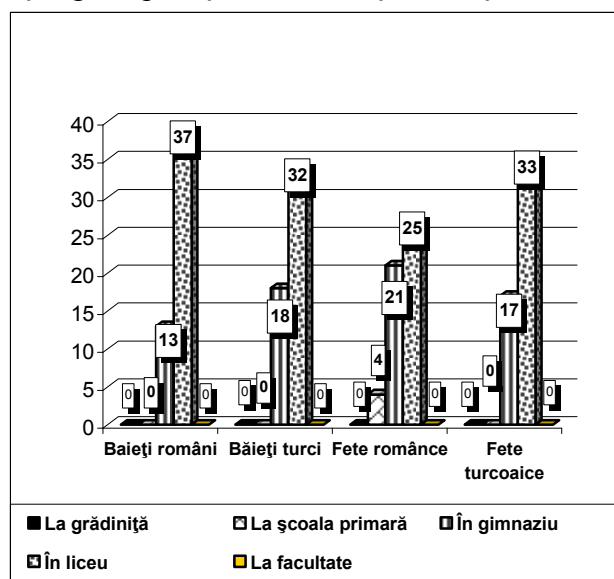

Figura nr.6 - Când ar trebui începută educația sexuală

La întrebarea *În familia ta se discută despre sexualitate?* părerile sunt împărțite deoarece în cazul adolescenților de naționalitate turcă discuțiile despre sex nu au loc din motive religioase sau pur și simplu sunt considerate subiecte tabu.

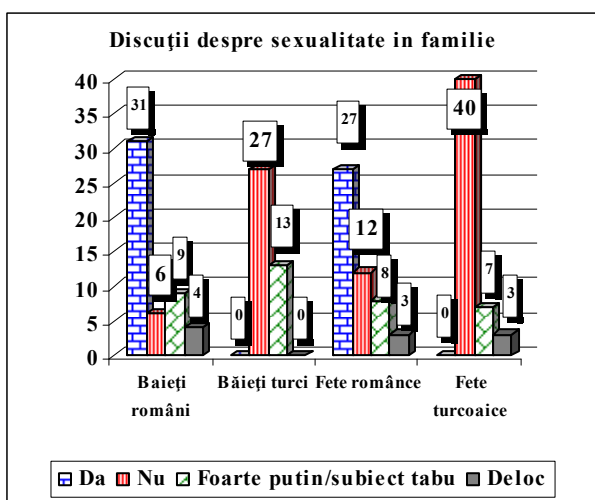

Figura nr.7 - Discuții despre sexualitate în familie

În ziua de azi informațiile despre educația sexuală se pot obține de oriunde: internet, televizor, presa, școală, familie etc.; acum depinde foarte mult și de familiile din care provin adolescenții și de cât de deschiși sunt părinții să discute.

Mijloacele de informare: presa, literatură, cinematograful, radio-televiziunea îi arată adolescentului diverse aspecte și implicații, iar părinții au obligația de a-i explica la timpul oportun și în limbajul potrivit.

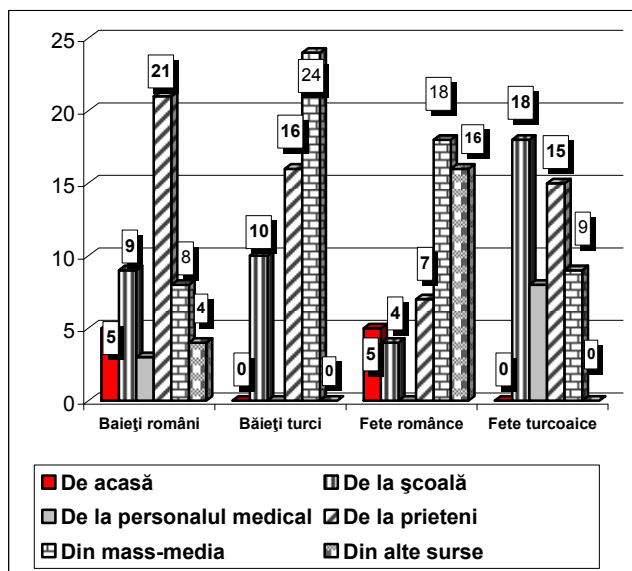

Figura nr.8 - Informații despre sexualitate

Se poate constata că atât pentru tinerii din România cât și pentru cei din Turcia există o preocupare permanentă a instituțiilor nonguvernamentale de a introduce în școli programe despre sănătate sexuală (mai ales în

cea ce privește metodele contraceptive moderne - prezervativul, precum și BTS).

Diferențele de impact și rezultatele uneori slabe ale studiilor pe această temă sunt date de cele mai multe ori de cutume ale societății, de respectarea cu strictețe a unor tradiții, dar și de factori politici în unele cazuri.

Concluzii

Problema educației sexuale, la noi în țară, este o problemă pe care s-a pus accentul și care are o răspândire destul de slabă în teritoriu. Din acest motiv, scopul studiului a fost investigarea nivelului informațional privind noțiunile de educație sexuală pe un lot de 200 de tineri (100 tinere și 100 tineri), de vârste cuprinse între 15-25 ani de naționalitate română, orașul Brașov (50 tinere și 50 tineri) și naționalitate turcă, orașul Kayseri (50 tinere și 50 tineri).

Studiul și-a propus să descrie comportamentul tinerilor din ziua de azi deoarece problema sexualității și cea de utilizare a mijloacelor contraceptive reprezintă o problemă importantă de sănătate publică. Cunoștințele acestora privind noțiuni legate de planning familial și contracepție demonstrează nivelul educativ scăzut al populației.

Studiul efectuat poate reprezenta suportul propunerii de obiective pentru programele naționale sau loco-regionale privind sănătatea reproducerii.

Mulțumiri d-nului prof. Alper Hayta (Turcia) pentru sprijinul acordat.

Bibliografie

1. Caron F., Godin G., Otis J., Lambert L. D., Health Education Research - Theory & Practice - Evaluation of a theoretically based AIDS/STD peer education program on postponing sexual intercourse and on condom use among adolescents attending high, Vol.19 no.2 2004, p.185-197
2. Danion V. - Tinerii și sexualitatea: întrebări și răspunsuri., Ed. Lucman, București 2006, 192 p.
3. Enăchescu C. - Tratat de psihosexologie, Ed. Polirom, Iași, 2003, 315 p.
4. Grassel H. - Tineret, sexualitate, educație, Ed. Didactică și Pedagogică 1971, 260 p.;

5. Jacobson L.D., Mellanby A.R., Donovan C., Taylor B., Trippa J.H. - Family Practice - Teenagers' views on general practice consultations and other medical advice, Oxford University Press 2000, Vol. 17, No. 2, Printed in Great Britain;
6. Lescano C.M., Brown L.K., Raffaelli M, Lima L.A. - Press on behalf of the Society of Pediatric Psychology. - Cultural Factors and Family-Based HIV Prevention Intervention for Latino Youth, Journal of Pediatric Psychology vol. 34 no. 10,p.1042-1052, The Author 2009, Published by Oxford University.
7. Marcu L., Păunescu B. - Knowledge, attitudes and practices among adolescents and young adult, aged 15-24, with regards to STI/AIDS and knowledge regarding unsafe sex, București, 2004;
8. Neubert R. - Probleme de educație a sexelor, Ed. Tineretului, București, 1962, 144 p.
9. Pană S., Dărau D. - Sexualitatea umană, Univers Enciclopedic, București, 1998
10. Sălăgeanu V. - Adolescentul, familia și reproducerea, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1997, 197 p.
11. Schatz P., Dzvimbo K.P.- Health Promotion International - The adolescent sexual world and AIDS prevention: a democratic approach to programme design in Zimbabwe - Oxford University Press 2001, Vol.16, No.2,p.127-136, Printed in Great Britain
12. Stoica T. - Sexologie și educație sexuală, Ed. „R”, București, 1993, 252 p.
13. Totoianu I. Gh. - Sexualitatea Umană, Casa de editură „Mureș”, 1995, 183-197p.
14. Tucker J.S., Fitzmaurice A.E, Imamura M., Penfold S., Penney G. C., Teijlingen E., Shucksmith J., Philip K. L. - The effect of the national demonstration project Healthy Respect on teenage sexual health behaviour - European Journal of Public Health, Vol. 17, No. 1, p.33-41 2006, Oxford University. Press on behalf of the European Public Health Association
15. Ungureanu M. - Sex și sexologie, Ed. Medicală, București, 1994, 461 p.
16. Ursoniu C. - Igiena sexuală, Ed. Facla, Timișoara, 1980, 222 p.
17. ^x_x - Romanian National Strategy for Prevention and Control of Sexually Transmitted Infections, ministry of Health, 2003
18. ^x_x - International Epidemiological Association 2003 - A cluster randomized trial of a sex education programme in Belize, Central America, Printed in Great Britain, International Journal of Epidemiology 2003
19. ^x_x - International Planned Parenthood Federation - Promovarea conceptelor sănătății reproducerii prin mas-media, Societatea de Educație Contraceptivă și sexuală, 1999
20. ^x_x - Summary Raport, May 2005 - Reproductive Health Survey: Romania, 2004, ministry of Health, World Bank, UNFPA, USAID, UNICEF